

Oslo, 5. februar 2015

Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) takker for muligheten til å kommentere forslaget fra den departementsoppnevnte ekspertgruppen: Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill.

Det har vært en viss uro knyttet til finansieringen siden den forrige etableringen av et felles finansieringssystem, både ved private og statlige institusjoner. Man har etterlyst en transparent basis og klarere redegjørelse for premissene bak utgangsposisjonen.

Det var mye positivt – også for MF – ved etablering av felles finansieringssystem for private og statlige institusjoner for ti år siden. Viktigste var det at alle avlagte studiepoeng skulle telle i utregningen og ikke bare enkelte godkjente studieprogram. Samtidig har vi ofte påpekt at basis ikke ble beregnet etter åpne kriterier, men ble en residual etter en bestemt rammetildeling og beregning av de resultatbaserte tildelinger. MFs basis, før innberegning av strategiske forskningsmidler i 2010, har ligget på rundt 30 %. Tildelingen til de private i kap 282 har holdt seg innenfor rammen av 3,5 % av totaltildelingen, selv om studiepoengproduksjonen har vekslet mellom 11 og 12,5 % av totalt avlagte studiepoeng i sektoren.

Et av ekspertgruppens mandater er å sikre tilstrekkelig stabile og forutsigbare økonomiske rammer for institusjonene, et annet å vurdere balansen mellom direkte grunnbevilgning og konkurranseutsatte tildelinger, samt balansen mellom resultatbaserte og ikke-resultatbaserte elementer innenfor grunnbevilgningen. Vi kan ikke se at denne balanse for de privates vedkommende er analysert og vurdert.

De mange politiske tilsagn om økt likeverdighet for private institusjoner har skapt en forventning om resultater. Vi har samtidig forståelse for at ekspertutvalget, bundet av sitt mandat, har lagt frem et forslag som ikke innebærer bevilgningsendringer. Et felles finansieringssystem kan ikke være skreddersydd for alle institusjoner. Denne høringsuttalelsen er heller ikke stedet for å ta opp alt vi hadde ønsket annerledes for å få et finansieringssystem med maksimal uttelling for MF.

Vi deler ekspertgruppens overordnede perspektiv, at et finansieringssystem skal belønne kvalitet, skape forutsigbarhet og langsiktighet, understøtte institusjonenes autonomi og samtidig inneholde insentiver på et utvalg indikatorer som bidrar til å styre utviklingen i ønsket retning.

6.1 Hensyn og helhet

MF støtter forslaget om at dagens finansieringssystem videreutvikles og forbedres.

Vi registrerer ekspertutvalgets utgangspunkt: Finansieringssystemet for universiteter og høyskoler er i hovedsak felles for statlige og private institusjoner. Ekspertgruppen har lagt til grunn at dette også skal videreføres, i tråd med at institusjonenes virksomhet dekkes av felles lov... *Heller ikke for de private institusjonene er det tatt særskilt stilling til finansiering av enkeltinstitusjoner. (2.5.2)*

POSTADRESSE

Pb. 5144 Majorstuen
NO-0302 Oslo

BESØKSADRESSE

Gydas vei 4, Majorstuen
Oslo

TELEFON

22 59 05 00

FAKS

22 59 05 05

E-POST

post@mf.no

BANKGIRO

6038 05 58583

ORG.NR.

NO 970011994 MVA

Det innebærer at man fastholder den prinsipielle forståelse av forholdet mellom statlige og private institusjoner som også felles Lov for universiteter og høyskoler legger opp til.

Vi støtter en felles samlet rammebevilgning, gitt at denne er tilstrekkelig – som en understøttelse av institusjonenes autonomi.

Vi verdsetter ekspertgruppens tydelige fokus på betydningen av institusjonenes strategiske handlingsrom.

MF støtter anbefalingen om en modell der indikatorene premierer resultater. Det vil skape større likeverdighet mellom statlige og private institusjoner. Vi støtter også forslaget om et begrenset antall indikatorer, og innser at det innebærer en prioritering – og dessuten at ikke alle resultatbaserte komponenter kan ha åpen ramme.

MF har forståelse for justeringer av indikatorene på utdanningssiden som innebærer redusert vektning av studiepoeng og innføring av en ny indikator for kandidater. Men vi bemerker at utdanningsinsentivene har vært svært viktig for MF, som det området man selv har kunnet gjøre en innsats for å øke bevilgningsnivået – ikke minst siden vi aldri har fått tildelt særskilte studieplasser. Vi innser at en redusert vektning av studiepoeng vil medføre endret praksis når det gjelder etablering og tilbud av årsstudier, deltidsstudier og videreutdanning. Dette er ikke entydig positivt. Men vi antar at utslaget vil være større ved MF enn ved de fleste statlige høyskoler, ettersom avlagte studiepoeng for videreutdanning på masternivå har utgjort et relativt stort bidrag til finansieringen, vår lave basis tatt i betraktning.

6.2 Forslag til hovedmodell

MF støtter forslaget til hovedmodell.

6.3 Basisbevilgning

Hensikten med den langsiktige og strategiske bevilgningen er å sikre stabilitet og langsiktighet, sies det. Vi bemerker at denne for MF ikke har inneholdt de komponenter som listes opp, som lokaleie eller vedlikehold av bygningsmasse (infrastruktur).

Det hevdes at basiskomponenten i gjennomsnitt utgjorde 60 pst. av den samlede rammebevilgningen til institusjonene i 2002. Dette er korrekt – som gjennomsnitt, men gjelder ikke for MF. For MF utgjør basis 49 % av rammebevilgningen i 2015 på kr. 78,9 mill., slik figur 6.4 viser.

6.3.1 Innholdet i den langsiktige og strategiske bevilgningen (basis)

Av MFs basis i dag utgjør strategiske forskningsmidler mer enn en tredjedel. MF har 20 rekrutteringsstillinger – som for MF utgjør 18 % av rammetildelingen, og altså mer enn en tredjedel av basistildelingen (14 av 38 mill. kr.). Vi er selvsagt godt fornøyd med de stipendiatstillingene vi har fått tildelt, og vil gjerne ha flere. Vi har som vitenskapelig høyskole et særlig fokus på master- og ph.d.-utdanning, og for tiden er det 60 doktorgradsstudenter i ph.d.-programmene våre. Poenget er i denne sammenheng at en tredjedel av basis (på 49 %) er strategiske forskningsmidler, og således bundet.

MF og BI fikk 5 stipendiatstillinger hver i 1998, under Jon Lilletun. Under Kristin Clemet (og Haugstad) - budsjettårene 2002-2005 - fikk vi ytterligere 13. Man forutsatte den gang at institusjonene hadde selvstendig doktorgradsrett for å få tildelt stipendiatstillinger, og MF fikk tildelt stipendiatplasser på samme nivå som tilsvarende statlige vitenskapelige høyskoler. Deretter var det stort sett stopp. Fra 2006 til 2013 fikk vi en stilling, så en til i 2014. Det innebærer at 18 av 20 rekrutteringsstillinger finansieres med (gammel) lav sats. Det kan bemerkes at MF aldri har fått tildelt studieplasser.

Ekspertergruppen nevner at de private institusjonene ikke ble innlemmet i dagens finansieringssystem før i 2006, og at det derfor kun er tatt med tall for 2015 for disse. Det er i og for seg korrekt, men det kunne likevel vært fremlagt tall for utgangsposisjon for private fra 2002. Departementet foretok en slik beregning den gang. For MF er tallene (2003) 28 % undervisning, 15 % strategiske forskningsmidler (stipendiater) og 57 % basis. Når RBO innføres, viser tallene (2006) at MF har 38 % undervisning, 4 % RBO, 20 % strategiske forskningsmidler og 38 % basis. Vi fikk altså ikke beholde en relativ normal basis (57 %), men denne ble en residual, slik at økt studiepoengproduksjon og RBO spiste opp basis, så vi i 2006 endte med 38 %. De neste årene gikk vi ned mot 30 %, grunnet stadig høyere studiepoengproduksjon og god uttelling på RBO.

6.3.2 Tidligere evalueringer og vurderinger av basiskomponenten

Econ Pöyry (2008) anbefalte at hovedtrekkene i systemet skulle videreføres og at basiskomponenten ikke skulle dekomponeres. De anbefalte imidlertid at årlige endringer ble synliggjort tydeligere, og at basiskomponenten ikke måtte benyttes til å kompensere institusjoner som tapte midler i de resultatutsatte delene av bevilgningen. De påpekte også at departementet tvert i mot brukte basis som residual og senket denne når resultatene ble bedre. Econ Pöyry foretok en regresjonsanalyse av sammenhengen mellom veksten i summen av undervisnings- og forskningsbevilgningen og basisbevilgningen perioden 2003-2007. For alle typer institusjoner ga analysene som resultat en negativ og signifikant korrelasjons-koeffisient mellom veksten i summen av undervisnings-komponenten og forsknings-komponenten som forklaringsvariabel og veksten i basisbevilgning som avhengig variabel. De skriver:

«Dette kan tyde på at det har vært en negativ sammenheng mellom veksten i de resultatbaserte komponentene og basisbevilgningen. Gjennomgang av datamateriale tyder imidlertid på at det især er de private høyskolene som bidrar til denne sammenhengen. Vi gjennomførte derfor tilsvarende analyse uten de private høyskolene. Regresjonskoeffisienten i denne analysen ble svakt positiv, men ikke signifikant. Sett på bakgrunn av at de private høyskolene samlede bevilgninger via budsjettssystemet utgjør bare vel 3½ prosent av de samlede bevilgninger vil en sterkere vekst i basisbevilgningen for disse ikke ha omfattende betydning for resten av institusjonene.» (Rapporten s. 71)

Det kan i tillegg nevnes at Econ Pöyrys rapport 2008-133 (tabell 4.21) oppgir at det ikke ble avlagt noen doktorgrader ved private institusjoner i 1998. Men det ble faktisk avlagt fem doktorgrader ved MF dette året, og i alt 24 doktorgrader ved MF fra 1991 til 2002. Frem til 1998 var MF den eneste private institusjonen som hadde doktorgradsrett; BI fikk retten samme år. Det er ikke lagt inn resultattall i DBH for private høyskoler i tiden før 2002, men like fullt brukes DBH-tallene til statistikk hvor private sammenliknes med statlige. Det gir muligens feil i beregning av utviklingen og kan gi inntrykk av sterkere vekst de senere år enn det som er tilfelle.

6.3.3 Analyse av forskjeller mellom institusjonene i langsiktig og strategisk bevilgning

Vi forutsetter at ekspertergruppens påstand om at det ikke er vesentlige forskjeller i finansieringen mellom institusjonene når den sees i forhold til oppgavene, ikke innbefatter de private institusjonene. Når MF sammenliknes med statlige vitenskapelige høyskoler med tilsvarende forskningsprofil, størrelse, antall stipendiater osv., er det betydelige forskjell på finansieringen. Det er i tillegg en kompliserende faktor at private institusjoner ikke har fått oppgitt - eller opererer med måltall. Den samme tendens til såkalt "opptak på marginalen" som statlige institusjoner foretar, finner vi ved private institusjoner – kun at det der ikke finnes en definert marginal. En overflatisk gjennomgang av nyopprettede studietilbud ved en rekke private høyskoler viser dog en tilsvarende tendens som ved enkelte statlige: nemlig en stor grad av oppfinnsomhet når det gjelder navn og innhold på nye studieprogram, men med mindre vekt på samfunnsbehov og arbeidslivsrelevans. For private har dette vært en mulighet til å øke inntektene.

6.3.4 Overordnede betraktninger vedrørende basiskomponenten

MF støtter forslaget om at systemet med én ramme til hver institusjon bør beholdes, og at det i all hovedsak bør unngås å knytte øremerkinger til deler av bevilgningene i denne rammen. Det er vesentlig for MF å beholde størst mulig grad av det strategiske handlingsrommet en rammetildeling gir.

6.3.5 Alternative modeller for basiskomponenten

MF aksepterer at man ikke foretar en full de/rekomponering av basis. Men det innebærer ikke at vi aksepterer påstanden om at «den historiske rammen i prinsippet er korrekt», fordi den gjenspeiler summen av bevilgninger vedtatt i vårt demokratiske beslutningssystem.

Det har i en årrekke vært foreslått større grad av likeverdighet mellom statlige og private, også av flertallet i KUF-komiteen, uten at det har fått konsekvenser for tildeling av midler – ut over en og annen rekrutteringsstilling og en håndfull studieplasser innen sykepleie og barnehagelærerutdanning. Det er både et krav og en uttrykkelig uttalt målsetting for flertallet av KUF-komiteen å øke bevilgningsnivå til de private høyskolene så de oppnår høyere grad av likeverdighet med de statlige også når det gjelder finansiering. (I rettferdighetens navn: Selv om MF ikke har fått studieplasser eller stipendiatplasser i 2015, registrerer vi at 8%, mot tidligere 3,5% av veksten gikk til private institusjoner.)

Vi har forståelse for at endringer i finansieringssystemet innføres budsjettneutrytt for den enkelte institusjon, og dermed at det ikke gjennomføres en omfordeling ved innføring av nytt finansieringssystem. Men det er viktig å føye til ekspertgruppens bemerkning om at de ikke har tatt stilling til hva som er det riktige bevilgningsnivået for den enkelte institusjon. Innføringen av nytt finansieringssystem kan altså ikke innebære en fastlåsing av dagens nivå for den enkelte institusjon.

Når vi gir vår støtte til anbefalingen om ikke å foreta en dekomponering av basis, bunner det ikke minst i at vi deler Hægelandts bekymring for alle de negative konsekvenser en de/rekomponering vil ha, ikke minst at det vil kunne innebære en stadig vurdering av måloppnåelse på en rekke indikatorer knyttet til basis. Det vil utvilsomt medføre et svekket handlingsrom og alt i alt relativt små endringer for de aller fleste institusjonene. Det vil da være langt enklere å vurdere særtiltak for institusjoner som måtte komme urimelig dårlig ut ved innføring av et nytt finansieringssystem. Men det er uansett en politisk vurdering.

6.3.6 Drøfting og anbefaling

Ekspertgruppen foreslår å ikke omfordele basis mellom institusjonene, men henviser til forslaget om utviklingsavtaler, og at disse over tid kan påvirke fordelingen av basis mellom institusjonene. Det må da bemerkes at det tilsynelatende ikke legges opp til tilsvarende avtaler for private, og vi forutsetter at bevilgningsnivået for private vurderes særskilt. Vi kommenterer dette videre under punkt 6.6.

6.4 Resultatbaserte komponenter

MF støtter ekspertgruppens vurdering om at andelen av samlet bevilgning som er avhengig av resultater bør ligge på om lag samme nivå som i dagens finansieringssystem, og likeledes studiepoengproduksjonens fortsatte betydning for resultatbasert finansiering. Vi ser likevel at dette gir store endringer for finansieringen av MF.

Det oppgis at om lag 24 % av bevilgningen i gjennomsnitt knyttes til studiepoengproduksjon. For MF utgjør studiepoengproduksjonen etter nåværende finansieringssystem om lag 45 %. Dette sier mer om lav relativ basis enn høy uttelling på studiepoeng. Samtidig viser beregningen av tildeling etter nytt system (færre kategorier og lavere insentivstyrke) (fig 8.3) en relativt kraftig nedgang for MF i bevilgning for studiepoengproduksjon, 27,1 % + ca. 5 % på kandidatproduksjon. Årsakene er flere:

1. Vi har en stor andel studenter på masternivå. I tillegg er våre praksistunge profesjonsstudier i teologi plassert i kategori C, og forskjellen – selv til kategori 2 – blir relativt stor.
2. Vi har en relativt stor produksjon av studiepoeng på videreutdanning av prester og lærere, med lav kandidatproduksjon.
3. Vi har to populære årsstudier, og relativt mange har tatt 1-2 år hos oss, for så å fullføre grader ved andre læresteder. Dette er ikke en ny situasjon for MF, og derfor faktisk ikke en tilpasning til nåværende insentivsystem. Fra vi etablerte grunnfag i kristendom i 1967, har vi sett det som en sentral oppgave å bruke vår tunge kompetanse i teologi og religionsvitenskap til å tilby et grunnfag/årsstudium i kristendoms-kunnskap, senere KRL og RLE/KRLE – både på heltid og deltid. Frem til 1997 var dette et svært populært grunnfag, tatt som fjerde år/adjunkt-kompetanse for utdannede lærere. Etter 1997 (L97) fikk MF en særlig oppgave i å tilby desentralisert deltidsundervisning i det nye KRL-faget, dels med støtte fra Utdanningsdirektoratet. Mange tusen lærere har tatt grunnfag eller årsstudium i kr.dom/KRL/RLE ved MF. Vi har satt i gang arbeidet å styrke kandidatproduksjonen og å øke antallet studenter på masternivå.

På tross av disse beskrivelser av endringer som vil skje som følge av nytt finansieringssystem, ser vi flere fordeler ved å få en høyere basisfinansiering gjennom rekalkibrering i utgangsåret. Ikke minst får vi større forutsigbarhet. Det avgjørende blir innretningen på den nykalibrerte basis, og at denne ikke – som tidligere – blir en residual, dersom vi senere år gjør det bra på de resultatbaserte indikatorene. Det forutsetter at rammen for tildeling til private institusjoner er åpen, og ikke som nå holdes lukket på 3,5 % av totalen.

6.4.2 Kandidater

MF støtter anbefalingen om at det innføres en indikator for uteksaminerte kandidater, både på bachelor, master og ph.d.-nivå – og forslaget om én sats for kandidater på lavere grad og én (høyere) sats for kandidater på høyere grad. Vi innser at dette, i kombinasjon med lavere uttelling for studiepoengproduksjon, vil styre oss i retning av høyere fokus på gjennomstrømming. Det vil samtidig – på godt og vondt – innebære en nedprioritering av videreutdanning og poenggivende kurs. Vi har som mål å knytte en atskillig større del av våre studenter i religion og samfunnsfag til lektorprogrammet, men da trenger vi en bedre finansiering av PPU/praksis.

6.4.3 Kategorier i studiepoengindikatoren

MF støtter ekspertgruppens anbefalinger om grovere kategori-inndeling. Men det er avgjørende at vi får komme i en reell dialog med departementet om hvilke av våre studieprogram som må legges i kategori 2 (utdanning- og velferdsmateriale, som krever praksis). Selv med kategori 2, er endringen for profesjonsstudentene på teologi, høyere grad (kat C) relativt stor.

Vi er urolige for finansiering av vårt integrerte lektorprogram i religion og samfunnsfag, med de kostnader som følger med nye praksiskrav. Men det skyldes jo i at vi ikke har basisfinansiering i det hele tatt for vårt lektorprogram, og nå forsøker å gjøre det innenfor rammen av insentivene (hvilket knapt er mulig...)

6.4.4 Utveksling og mobilitet

MF støtter forslagene om videreføring og økning av indikatorer på utvekslingsstudenter, Erasmus+-avtaler og stimulering av ansattmobilitet blant yngre forskere.

6.4.5 EU-indikator

MF støtter også disse forslagene, både om åpen ramme, høy sats, og at alle EU-midler gis uttelling. Vi har vært usikre på om det er klokt å fjerne EEA-midlene (Norway Grants) fra indikatorlisten. Det vil nok føre til at det blir enda mindre attraktivt å søke på disse midlene. På den annen side tildeles EEA-midler jevnt over til prosjekter som ikke holder spesielt høyt vitenskapelig nivå (det gjelder også prosjekter vi selv bidrar i), og alt i alt er det rimelig å fjerne denne indikatoren.

6.4.6 Publisering

Vi har forståelse for og støtter forslaget til ny uttelling for publiseringer, inkludert ny beregning av forfatterandeler. Vi er uenig i innføringen av en ny sentral pott for særskilt anerkjente kanaler. Dette vil raskt kunne bli et nivå 3, og vi vil ikke anbefale dette.

Vi er skeptiske til siteringer som egen indikator.

6.5 Andre resultatindikatorer

6.5.4 Forskningsrådet

Vi har forståelse for begrunnelsen for å fjerne indikatoren for midler fra Forskningsrådet, selv om vi helst hadde sett at den ble beholdt. Spørsmålet er om høyskolene er tjent med å beholde denne indikatoren? Ettersom den alt overveiende del av NFR-tildelingene går til de store universitetene, gir det snarere en negativ fordelings effekt dersom NFR-insentivet beholdes. Og vi holder fast ved vårt overordnede synspunkt, at vi ønsker et begrenset antall indikatorer.

6.5.5 Formidling, kunnskapsoverføring og samspill. BOA

Vi støtter ikke innføring av en BOA-indikator i finansieringssystemet.

6.6 Avtaler

MF er – i likhet med statssekretær Haugstad – *i tvende sinn* når det gjelder forslaget om en avtalemekanisme som del av finansieringsmodellen for UH-sektoren. På den ene siden sies forslaget å omfatte bare de statlige institusjonene, i form av en utviklingsavtale mellom «departementet og hver enkelt av de statlige universitetene og høyskolene». Vi kan da også varte opp med mange grunner for å slippe å inngå avtaler med departementet, slik som at det vil kunne redusere autonomien og stå i fare for å skape uro i spørsmål om eierskap og styring.

Men på den annen side sies det at «avtalene vil bidra til et mer samlet grep om utviklingen i sektoren. Det gjelder særlig utvikling av institusjonenes profiler, slik at de bidrar til en mangfoldig sektor med høy kvalitet og god arbeidsdeling, og godt samspill med andre sektorer.» Når man slik bruker «sektoren» i stedet for å omtale de statlige institusjonene, er også de private innbefattet. Det er da også mange gode grunner til å tenke de private inn i helheten, og anspore også dem til utvikling av institusjonsprofiler, til kvalitetsutvikling og til samspill med samfunns- og næringsliv. Det er dessuten legitimt å inngå avtaler og å stille bestemte krav til institusjoner som i så stor grad forvalter offentlige midler.

En løsning kunne være å utvide kontakten mellom departementet og de institusjonsakkrediterte høyskolene og vitenskapelige høyskolene, så man i det minste kunne avklare forventninger knyttet til profesjonsutdanning, kvalitet, samspill med samfunn og næringsliv og videre utvikling av den særskilte profil man må forvente at en privat utdanningsinstitusjon har. Vi antar at det beste ville være særskilte samtaler med den enkelte institusjonsakkrediterte høyskole, og ikke at de private institusjonene ble deltakere på den samme konkurransearena som de statlige under dette punkt.

Ekspertgruppen er tydeligvis selv i tvil, og «vil ikke gi konkrete anbefalinger knyttet til avtalemekanismer for private høyskoler». Begrunnelsen er at man ville avvente rapporten fra Andreassen-utvalget, som på departementets oppdrag har vurdert regulering, tilsyn og kontroll med private høyskoler og fagskoler. (*Private høyskoler og fagskoler i samfunnets tjeneste.*) «En vurdering av eventuelle avtalemekanismer for private høyskoler må ses i sammenheng med tilrådingen fra denne ekspertgruppen» sier ekspertgruppen. Men de slår samtidig fast at «det ikke er grunn til å forskjellsbehandle offentlige og private aktører med hensyn til krav om måloppnåelse ved bruk av offentlige midler.»

Altså, det er ingen grunn til forskjellsbehandling. Det er vi enige i. Men vi er usikre på hva konsekvensene blir for MF som følge av den andre ekspertgruppens arbeid. Der fokuseres det på tilskudd, egenbetaling og utbytteproblematikk. Men dette angår et mindretall av de private høyskolene og vitenskapelige høyskolene. Spørsmålet om utbytte synes rimelig fjernt for MF, som ikke tar skolepenger. Vi har heller ikke oppfattet at det er et politisk mål for departementet eller de skiftende regjeringer å innføre skolepenger. Selv BI anbefaler utdelingsforbud for akkrediterte institusjoner og for akkreditert virksomhet ved ikke-akkrediterte institusjoner. Den eneste konkrete konsekvens for MF av Andreassen-utvalgets arbeid er at vi må endre organisasjonsform og bli en stiftelse.

Departementet er vel kjent med hvor ulike de private høyskolene og vitenskapelige høyskolene faktisk er, både i organisering, finansiering og målsetting. Det burde være mulig å differensiere mer mellom institusjonene, mellom institusjonsakkrediterte og ikke-akkrediterte, og mellom høyskoler og vitenskapelige høyskoler (med høyere forskningsintensitet) – gjerne i avtaleform.

MF mener for eksempel at spørsmålet om det skal tilbys lektorutdanning i Norge i religion og samfunnsfag, som gir høyeste kompetanse til skolen på et så avgjørende område, burde være gjenstand for en samtale og avtale mellom MF og departementet – og sikres samme finansiering som lektorprogrammene ved statlige institusjoner. Det samme gjelder de kirkelige profesjonsutdanninger, som etter vår mening faktisk har offentlig interesse. Det kan da ikke være Stortinget og regjeringen utedkommende hva slags utdanning prester i Den norske kirke får? Stortinget har til og med ansatt vår praktikumsleder i deltidsstilling som stortingsprest. Den norske kirke er fortsatt forankret i Grunnloven som «Norges folkekirke». Også vårt ansvar for forskerskoler og forskerutdanning i teologi og religionsvitenskap kunne være gjenstand for samtale med departementet.

MF støtter i så fall ekspertgruppens forslag om at «detaljering av innholdet i avtalene må i første omgang skje i dialog mellom sektoren og KD, og deretter mellom departementet og den enkelte institusjonen». Vi er også helt enige i at «målene må være reelle og noe å strekke seg etter i riktig retning.» Vi synes samtidig at oppfølgingen av avtalene bør skje i departementet, og at man bør ha så lite byråkrati som mulig.

6.7 Konkurransarenaer

MF støtter generelt forslaget om økte ressurser til virkemidler for fremragende miljøer, både for utdanning og forskning, og ikke minst samspill mellom forskningskvalitet og utdanningskvalitet.

Vi støtter videre forslaget om å utvide FriPro og gjennomtenkning av hvordan man ytterligere kan satse på yngre lovende forskere.

Ekspertgruppen oppfordrer Forskningsrådet og institusjonene til å fortsette praksisen med fellesløft. Da vil vi fremholde ønsket om at man inkluderer også (både statlige og private) vitenskapelige høyskoler.

Vi støtter anbefalingen om å styrke Forskningsrådets virkemiddelapparat for forskning på og i profesjonsfagene, men minner om at profesjonsutdanning er mer enn lærer-, sykepleier- og ingeniør-utdanning ved statlige høyskoler.

Til sist støtter vi anbefalingen om å åpne konkurranse ved tildeling av nye studieplasser, forutsatt at også private institusjoner får delta, og at det ikke blir en konkurranse om hvem som kan tilby de billigste studieplassene.

7.1 Kvalitet i utdanningen

MF stiller seg positive til målrettet tilsyn for å sikre kvalitet i utdanning. Som privat vitenskapelig høyskole er MF tjent med tydelige, transparente – men relativt strenge kvalitetskriterier. Private institusjoner generelt blir lett utsatt for mistanke og negativ offentlig omtale når useriøse private utdanningsaktører tøyer reglene eller får påvist manglende kvalitet. Stort sett omtales «private høyskoler» under ett, på tross av at forskjellen mellom de ulike institusjonene er langt større enn mellom de forskjellige statlige institusjonene, ikke bare i størrelse – men også i kvalitet.

Etter vår mening burde institusjonsakkreditering av private som henholdsvis høyskole eller vitenskapelig høyskole gi høyere grad av offentlig finansiering enn det som er tilfelle i dag, forutsatt kvalitetskrav og tilsyn på samme nivå som overfor statlige institusjoner innenfor samme institusjonstype. I dag betyr det tilsynelatende relativt lite for finansiering av private institusjoner om de er institusjonsakkreditert eller kun har akkreditering for enkeltstudier, om de er høyskoler og vitenskapelige høyskoler, om de har høy egenbetaling eller ikke. Men kvalitet koster, også for private. MF støtter altså en vektlegging av NOKUTs tilsynspraksis for å bidra til å sikre faglig nivå. Man må samtidig unngå en stadig vekst i antall oppgaver for NOKUT.

7.2 Studiefinansieringen

MF er klar over NSO's skepsis til gjennomføringsbonus. Men ettersom vi støtter et finansieringssystem som bygger på den forutsetning at insentiver virker for institusjoner (kandidatproduksjon), så kan vi ikke se bort fra at insentiver også kan virke for enkeltpersoner, altså studentene. Dersom man frykter forskjellsbehandling mellom studenter, vil en litt romsligere ramme kunne løse det – slik som å beregne normert tid pluss ett semester for profesjonsstudier/grader på bachelornivå og normert tid pluss to semestre for fem/seksårige studieprogrammer (master/kandidat).

8.2 Økonomiske og administrative konsekvenser

MF støtter forslaget til innføring av ny modell, med uendrede budsjettammer for hver enkelt institusjon i innføringsåret. Det forutsetter en forpliktelse til i neste omgang å se særskilt på finansieringen av de institusjonsakkrediterte private høyskolene og vitenskapelige høyskolene.

Vi understreker ekspertgruppens anbefaling om åpenhet om de beregningsmessige forutsetningene som legges til grunn i innføringsåret og at rapporteringsdata som ligger til grunn for beregningen kommuniseres klart.

MF vil mene at en gjennomføring av nytt finansieringssystem bør skje raskt (med virkning for budsjettåret 2016) og innføres samtidig. Det er bedre at uintenderte effekter for enkeltinstitusjoner løses i dialog med departementet, fremfor en situasjon der vi starter posisjonering og planlegging for å oppnå en best mulig utgangsposisjon på bekostning av andre.

Vennlig hilsen

Vidar L. Haanes
Rektor